

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: protokolant sądowy – sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2013r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) S.A. z siedzibą w W. od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2010 roku Nr (...)

1. **Oddala odwołanie.**

2. **Zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

XVII AmA 71/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 grudnia 2010 roku Nr (...) pozwany - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko powodowi – (...) S.A. z siedzibą w W. :

I. na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego

2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie powoda polegające na stosowaniu w ogólnych warunkach ubezpieczenia - autocasco postanowienia o treści : „Rozliczenie szkody może nastąpić w oparciu o: (...) 2) kosztorysową wycenę w systemie A. według średnich stawek za roboczogodzinę obowiązujących na terenie odpowiadającym adresowi zameldowania lub siedziby przedsiębiorcy, bez uwzględnienia podatku VAT, opłat celnych i innych kosztów (...)”, które jest postanowieniem umownym tożsamym z postanowieniem wpisanym na podstawie art. 47945 k.p.c. do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem (...) i nakazał jej zaniechanie.

II. Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r, o ochronie konkurencji

i konsumentów nakazał powodowi publikację pkt I sentencji niniejszej decyzji na koszt

powoda na stronie internetowej przedsiębiorcy w ciągu 30 (trzydziestu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, w ten sposób, że odnośnik do treści decyzji powinien zostać umieszczony na stronie głównej www.general.pl oraz utrzymywanie jej na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 2 (dwóch) miesięcy od daty opublikowania na stronie internetowej, a ponadto nakazał publikację pkt I sentencji decyzji na koszt powoda na jednej z pięciu pierwszych stron dziennika o zasięgu ogólnopolskim ze średnim nakładem dziennym w wysokości co najmniej 100 000 (sto tysięcy) egzemplarzy w module obejmującym co najmniej 25% strony, czcionką nie mniejszą niż 11 (jedenaście) pkt. w ciągu 30 (trzydziestu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 620 935 złotych, płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie określonym w punkcie I sentencji decyzji.

Od powyższej Decyzji powód – (...) S.A. z siedzibą w W. złożył odwołanie, wnosząc o wstrzymanie wykonania Decyzji na podstawie art. 47930 k.p.c. oraz uchylenie Decyzji w całości lub jej zmianę w zakresie wysokości nałożonej kary.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez naruszenia art. 805 § 2 k.c.;
2. naruszenie prawa materialnego poprzez naruszenie art. 8241 § 1 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c.;
3. naruszenie prawa materialnego poprzez naruszenie art. 5 k.c.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – (...) S.A. z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, w tym obejmujących szkody w pojazdach samochodowych.

Bezsporne jest, że w obrocie z konsumentami powód stosowała następujące wzorce umowne:

- Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pojazdów - Autocasco przyjęte Uchwałą Zarządu Nr (...) z dnia 26 marca 2008 r.,
- Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pojazdów - Autocasco przyjęte Uchwałą Zarządu Nr (...) z dnia 8 maja 2009 r.,
- Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pojazdów - Autocasco przyjęte Uchwałą Zarządu Nr (...) z dnia 10 czerwca 2009 r.,
- Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pojazdów - Autocasco przyjęte Uchwałą Zarządu Nr (...) z dnia 23 września 2009 r.,
- Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pojazdów - Autocasco przyjęte Uchwałą Zarządu Nr (...) z dnia 14 października 2009 r.

Sąd ustalił, że w § 23 ust. 1 pkt 2 wskazanych wyżej wzorców umownych zawarte było postanowienie umowne o następującej treści: „Rozliczenie szkody może nastąpić w oparciu o: (...) 2) kosztorysową wycenę w systemie A. według średnich stawek za roboczo-godzinę obowiązujących na terenie odpowiadającym adresowi zameldowania lub siedziby przedsiębiorcy, bez uwzględnienia podatku VAT, opłat celnych i innych kosztów [...]”.

Analizując stosowane przez powoda postanowienie Sąd ustalił, że w Rejestrze klauzul niedozwolonych prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod numerem (...) znajduje się postanowienie o następującej treści: „Wycena kosztów naprawy obejmuje: a) koszt robocizny ustalony wg wartości netto (bez uwzględnienia podatku) w oparciu o: - naprawcze normy czasowe określone przez producenta pojazdu lub inne,

uznane przez (...) S.A, - średnią stawkę za 1 roboczogodzinę, stosowaną na terenie działalności jednostki terenowej, która zawarła umowę ubezpieczenia lub w miejscu naprawy pojazdu, pod warunkiem braku możliwości dokonania naprawy na terenie działalności ww. jednostki; b) koszty części zamiennych i materiałów według wartości netto (tzn. bez uwzględnienia podatku, cła, akcyzy, itp..) ustalonych na podstawie katalogów E., A. lub innych uznanych przez (...) S.A. [...].”

Sąd ustalił, że przychód powoda w 2009 roku z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej wyniósł (...) złotych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych oryginałów, bądź kopii dokumentów, które zostały złożone do akt sprawy, a niezgodność przedstawionych kopii dokumentów z oryginałem nie była kwestionowana. Jak również w oparciu o niesporne, bowiem wyraźnie, bądź milcząco przyznane twierdzenia stron, które nie budziły wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Istota sporu pomiędzy stronami postępowania sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii, czy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego zaistniały przesłanki do wydania przez Prezesa URE zaskarżonej Decyzji.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione zarzuty pozostają bez związku z istotą sprawy.

Stosownie do treści art.24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.5)).

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że powód stosuje we wzorcu umownym – ogólnych warunkach ubezpieczenia autocasco klauzulę o treści : „Rozliczenie szkody może nastąpić w oparciu o (...) 2) kosztorysową wycenę w systemie A. według średnich stawek za roboczogodzinę obowiązujących na terenie odpowiadającym adresowi zameldowania lub siedziby przedsiębiorcy, bez uwzględnienia podatku VAT, opłat celnych i innych kosztów(...)”. Bezsporne jest również, że w rejestrze klauzul niedozwolonych wpisana jest pod poz.1265 klauzula o treści: „Wycena kosztów naprawy obejmuje: a) koszt robocizny ustalony wg wartości netto (bez uwzględnienia podatku) w oparciu o: - naprawcze normy czasowe określone przez producenta pojazdu lub inne, uznane przez (...) S.A, - średnią stawkę za 1 roboczogodzinę, stosowaną na terenie działalności jednostki terenowej, która zawarła umowę ubezpieczenia lub w miejscu naprawy pojazdu, pod warunkiem braku możliwości dokonania naprawy na terenie działalności ww. jednostki; b) koszty części zamiennych i materiałów według wartości netto (tzn. bez uwzględnienia podatku, cła, akcyzy, itp..) ustalonych na podstawie katalogów E., A. lub innych uznanych przez (...) S.A. (...)”.

Powód nie kwestionuje również, że obie te klauzule są identyczne w zakresie wywoływanych skutków:

- oparcia się przy obliczaniu wysokości świadczenia na niejasnych kryteriach nieznanymi ubezpieczającemu;
- generalnej odmowie pokrycia części kosztów naprawienia szkody w zakresie podatku VAT, opłat celnych i innych nieokreślonych kosztów.

Zważyć ponadto należało, że istotą abuzywności jest czynienie przez przedsiębiorcę użytku z posiadanego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interes konsumenta. Pozbawienie konsumenta występującego w roli ubezpieczonego, który poniósł szkodę możliwości kontroli prawidłowości i realności wyliczenia świadczenia ubezpieczeniowego, jak również możliwości kompensaty części ponoszonych przez niego kosztów w celu naprawienia szkody, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interes. Powód w przedmiotowym

zapisie z góry zakłada, że ubezpieczony nie poniesie kosztów podatku VAT, opłat celnych i innych kosztów, naprawiając pojazd samodzielnie przy użyciu części „z nielegalnych lub nieudokumentowanych źródeł”.

Stosowanie przez powoda postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stanowiło zatem naruszenie art.24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zasadne było zatem rozstrzygnięcie zawarte w pkt I i II zaskarżonej Decyzji.

Mając na względzie treść art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów istniały co do zasady podstawy do nałożenia kary pieniężnej.

Odnosząc się do zarzutów odnośnie wysokości nałożonej kary, zważyć należało, że stosownie do treści art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Wbrew zarzutom powoda, pozwany przy uzasadniając wymiar kary nie powołuje się na „Wyjaśnienia w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”, lecz konkretne okoliczności sprawy. Nawet jeśli w swojej praktyce posługuje się on wewnętrznymi dokumentami o charakterze wytycznych to nie ma to znaczenia.

Z uwagi na pierwszoinstancyjny charakter postępowania przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów ostateczny wymiar kary podlega ocenie wyłącznie w oparciu o kryteria określone w art.111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, niezależnie od przyjętej przez Prezesa UOKiK metodyki.

W rozpoznawanej sprawie powód stosował ogólne warunki zawierające przedmiotową klauzulę od 1 maja 2008 r., a zatem przez okres ponad dwóch lat poprzedzających wydanie Decyzji. Ponadto praktyka ta dotyczyła ofert kierowanych na terenie kraju do znacznej liczby konsumentów. Należy zatem uznać, że okres i stopień naruszenia ustawy był znaczny.

Niekwestionowana przez powoda umyślność jego działania stanowi jedną z „okoliczności naruszenia przepisów ustawy”, która powinna być brana pod uwagę przy wymiarze kary, z uwagi na fakt, że w stosunku do decyzji nakładającej karę pieniężną obowiązuje wyższy standard ochrony praw przedsiębiorcy ze względu na konieczność zapewnienia skuteczności w polskim porządku prawnym przepisom Europejskiej konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wartości w zakresie w jaki Europejski Trybunał Praw Człowieka przyjmuje gdy dochodzi do wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej, zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia organu regulacji w tym zakresie, powinny odpowiadać wymogom analogicznym do tych, które obowiązują sąd orzekający w sprawie karnej (vide Wyrok Sądu najwyższego z dnia 21.09.2010 r. sygn. III Sk 8/10 niepubl. i Wyrok sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12.01.2011 r. syn VI Ca 782/10 niepubl.).

Uwzględniając zatem przytoczone wyżej okoliczności, a także fakt, że kara stanowi zaledwie 0,85 % jej maksymalnego ustawowego wymiaru, brak jest podstaw do przyjęcia, że wymierzona przez pozwanego kara jest zbyt wysoka.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479^{31a} § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński